

خلاصه روش کار

کاربرد

اندازه گیری غلظت TSH در لکه خون خشک شده به روش ایمونوآنزیماتیک (Enzyme-linked immunosorbent assay (ELISA) (Cat.No. DG.TSN.01)

مقدمه

ساختار و نقش فیزیولوژیک: تیروتروپین یا هورمون محرک تیروئید (Thyroid stimulating hormone)، گلیکو پروتئینی با وزن مولکولی ۲۸ کیلو دالتون از دو زنجیره α و β ساخته شده است که با پیوندهای غیر کوالانسی به هم متصل شده اند. خصوصیات هورمونی و ایمونولوژیکی ویژه TSH توسط زیرواحد اختصاصی β ایجاد می شود. از لحاظ ساختار مولکولی زیر واحد آلفای TSH یا زنجیره α هورمون های کیلیکوپروتئینی (Human chronic gonadotropin) hCG، (Luteinizing hormone) LH و (Follicle stimulating hormone) FSH شباهت دارد.^(۱)

تولید و ترشح TSH از سلولهای بازوفیل بخش پیشین غده هیپوفیز با مکانیسم فیدبک منفی تحت کنترل هورمونهای تیروئیدی T4 و T3 آزاد در خون است. بطوریکه افزایش سطح سرمی آنها باعث کاهش ترشح هورمون آزاد کننده تیروتروپین (Thyrotropin releasing hormone) مترشحه از هیپوتالاموس شده و به تبع آن میزان TSH سرمی کاهش می یابد و بالعکس. علاوه بر TRH، دو هورمون سوماتواستاتین و دوپامین نیز که از هیپوتالاموس ترشح می شوند بر ترشح TSH اثر گذار هستند لیکن این دو تاثیر بازدارندگی دارند.^(۱،۲،۳)

وظیفه اصلی TSH تحریک رشد سلول های فولیکولی تیروئیدی و کنترل ترشح هورمون های T4 و T3 می باشد که از این طریق به صورت غیر مستقیم نقش اساسی در متابولیسم، تمایز و رشد سلولی بدن و فعالیت سیستم عصبی دارد.^(۱،۳)

کاربرد بالینی: کم کاری تیروئید در دوران جنینی می تواند اختلالات غیر قابل بازگشت ساختاری و عملکردی در سیستم عصبی مرکزی و اسکلتی ایجاد کند اما انتقال تیروکسین مادری از طریق بند ناف به جنین از بروز علائم بالینی بارز در بدو تولد جلوگیری می کند. با توجه به خفیف بودن علائم این بیماری در روزهای اول زندگی، معمولاً تشخیص این نارسائی با تاخیر صورت می گیرد و منجر به از دست دادن ضریب هوشی به درجات مختلف در نوزادان می شود.^(۴) لذا جهت جلوگیری از عوارض غیر قابل بازگشت این نارسایی ژنتیکی، غربالگری هیپوتیروئیدی نوزادان اولین بار در دهه هفتاد میلادی در ایالت کبک کانادا انجام گردید و با درمان سریع مبتلایان شناسائی شده از بروز عوارض مربوطه جلوگیری شد.^(۵)

امروزه این غربالگری با استفاده از خون تام جذب شده بر روی کاغذ Whatman ۹۰۳ در تمامی کشورهای پیشرفته و غالب کشورهای در حال توسعه انجام می گردد. شیوع این بیماری در کشورهای مختلف، متفاوت می باشد. طبق تحقیقات صورت گرفته در کشورهای فوق فراوانی آن بین ۱:۳۰۰۰ تا ۱:۷۰۰۰ تولد گزارش شده است. با توجه به آغاز برنامه غربالگری هیپوتیروئیدی نوزادان در کشور از سال ۱۳۸۴ و آمار بدست آمده از آن مشخص گردید که شیوع این بیماری مادرزادی در مناطق مختلف ایران بیش از میانگین آمار جهانی بوده و بین ۱:۲۵۰ تا ۱:۹۰۰ تولد می باشد. با توجه به شیوع بالا و قابل پیشگیری بودن عوارض بیماری در صورت درمان به موقع و صحیح، لزوم غربالگری هیپوتیروئیدی نوزادان در کشور مشخص می باشد.^(۶)

اساس روش سنجش

مدت زمان انجام تست:

۱۲۰ دقیقه (در دمای اتاق، روی شیکر) + ۶۰ دقیقه + ۱۵ دقیقه یا

۱۵ ساعت (در دمای ۴ درجه سانتیگراد) + ۶۰ دقیقه + ۱۵ دقیقه

طراحی کیت TSN بر اساس روش ایمونوآنزیماتیک ساندویچی با استفاده از آنتی بادیهای مونوکلنال می باشد. در این روش ابتدا از لکه های خون خشک شده بر روی کاغذ فیلتر ۹۰۳ شرکت Schleicher & Schuell حاوی خون نوزادان، استانداردها و کنترلها دایره هایی به قطر ۳ میلی متر جدا کرده و درون چاهکها قرار می دهند. آنالیت TSH طی دو مرحله بین آنتی بادی تثبیت شده در ته چاهکهای پلی استایرنی و آنتی بادی دوم متصل به آنزیم پراکسیداز (HRP) که شاخصهای آنتی ژنیک متمایزی را روی مولکول TSH شناسایی می کنند، قرار می گیرد.

پس از شستشو و خارج کردن آنالیتهای غیر متصل با افزودن سوبسترا، تترا متیل بنزیدین (TMB)، آنزیم رنگ آبی ایجاد می کند. با اضافه نمودن محلول متوقف کننده، رنگ آبی به زرد تبدیل می شود. شدت رنگ ایجاد شده که با غلظت TSH ارتباط مستقیم دارد، در طول موج ۴۵۰ نانومتر (با دیفرانسیل ۶۳۰ نانومتر) اندازه گیری می گردد.

توجه و احتیاط

- این کیت تشخیصی به صورت *in vitro* قابل استفاده می باشد.
- کلیه محلول های کیت آماده مصرف هستند، فقط محلول شستشوی غلیظ (20x) قبل از استفاده نیاز به رقیق سازی دارد.
- اجزای اختصاصی این کیت برای مصرف با اجزای هم سری ساخت کیت ارائه شده اند.
- اجزای عمومی کیت شامل محلول های شستشو، رنگ زا و متوقف کننده می باشند که برای سایر محصولات دیازیست نیز قابل استفاده هستند.
- توصیه می شود در هر تست استانداردها جهت رسم منحنی استفاده شوند، همچنین در صورتی که همزمان بیش از یک پلیت تست گذاشته شود، رسم منحنی برای هر پلیت ضروری است.
- کالیبره بودن ابزارها و دستگاهها در صحت نتایج اثر گذار است.
- جهت ساخت اجزای این کیت از مواد شیمیایی و زیستی استفاده شده است. لذا توصیه می شود هنگام کار از تماس مستقیم با مواد پرهیز نمایید.

محتویات کیت

اجزای تشکیل دهنده کیت ۹۶ و ۱۹۲ تستی Neonatal TSH به شرح زیر می باشد:

ردیف	نام اجزاء	مقدار / تعداد	بسته بندی
۱	پلیت پوشانده شده با آنتی بادی مونوکلنال ضد TSH (Anti-TSH Antibody Coated Microtiter Plate)	1/96 wells	۹۶ تستی
۲	استانداردهای A-F (Standard A-F) کالیبراسیون بر مبنای استاندارد WHO (3 th IS 81/565)	6/1 Dried blood spots	۹۶ تستی
۳	کنترل پایین و بالا (Controls Low & High) کالیبراسیون بر مبنای استاندارد WHO (3 th IS 81/565)	2/1 Dried blood spots	۹۶ تستی
۴	بافر حلال خون (Assay Buffer)	1/12 ml	۹۶ تستی
۵	محلول شستشوی غلیظ (Concentrated Wash Buffer)	1/25 ml	۹۲ تستی
۶	محلول آنزیم (HRP) کونژوگه شده به آنتی بادی ضد TSH (Anti-TSH Antibody-HRP Conjugate)	2/25 ml	۹۶ تستی
۷	محلول رنگ زا (TMB Substrate)	1/12 ml	۹۲ تستی
۸	محلول متوقف کننده (Stop Solution)	1/25 ml	۹۶ تستی

شرایط نگهداری و پایداری

- کیت را در دمای ۸-۲ درجه سانتیگراد نگهداری کنید.
- پایداری کیت در دمای ۸-۲ درجه سانتیگراد، قبل از شروع استفاده (In Shelf) و حین استفاده (In use) بر مبنای استاندارد CLSI (EP25 A) ^(۷) بررسی گردید که نتایج به شرح زیر می باشد:

قبل از شروع استفاده (In Shelf)	تا پایان تاریخ انقضا
حین استفاده (In use)	تا ۶ ماه

جمع آوری و آماده سازی نمونه ها

سن مناسب جهت انجام بررسی کم کاری تیروئید در نوزادان، ۵-۳ روزگی یعنی ۱۲۰-۷۲ ساعت پس از تولد می باشد.^(۸) نمونه مناسب جهت انجام آزمایش خون تام جذب شده بر روی کاغذ فیلتر ۹۰۳ شرکت Schleicher & Schuell است که ترجیحاً از پاشنه پای نوزاد گرفته می شود. نحوه نمونه گیری مطابق دستورالعمل کشوری^(۸) و استاندارد NCCLS LA4-A4^(۹) انجام می گیرد بدین ترتیب که ابتدا پاشنه پا را گرم کرده و بعد با الکل ۷۰ درصد تمیز نموده و اجازه دهید الکل روی پوست خشک شود. سپس در حالیکه پاشنه پا از سطح قلب نوزاد پایین تر است با لانسست ضربه ای یکنواخت و آرام در حاشیه کناری پاشنه پا وارد نمایید. قطره اول را با گاز استریل پاک نمایید. با ماساژ آرام که به پاشنه می دهید قطرات بعدی را روی کاغذ فیلتر ۹۰۳ بنشانید. خون جذب شده باید تمام دایره را از دو طرف بپوشاند و آن را اشباع کند.

به تعداد لازم نمونه گیری را انجام داده سپس کاغذ را به صورت افقی بر روی سطح تمیز قرار دهید. از تماس دست با دایره های کاغذ فیلتر قبل و بعد از خونگیری، خودداری شود. لازم است نمونه ها به مدت ۳ ساعت در مجاورت هوای تمیز در دمای ۲۵-۱۵ درجه سانتیگراد، دور از تابش مستقیم آفتاب خشک شوند. نمونه های خشک شده باید دور از رطوبت و در یخچال (دمای ۴ درجه سانتیگراد) نگهداری شوند. طبق دستورالعمل کشوری برای نوزادان با شرایط خاص (از جمله نوزادان با نتیجه آزمون غربالگری بین ۹/۹-۵، نارس، کم وزن، دو قلو و...) می بایست نمونه گیری و آزمایش در هفته دوم (۱۴-۸ روز) بعد از تولد تکرار شود.^(۸)

مواد و وسایل لازم که همراه کیت عرضه نمی شوند

- دستگاه الیزا ریدر دارای فیلتر ۴۵۰ و ۶۳۰ نانومتر کالیبر شده
- سمپلرهای ۱۰۰ و ۵۰ میکرولیتر کالیبر شده
- سرسمپلرهای یکبار مصرف
- آب مقطر برای رقیق سازی محلول شستشوی غلیظ
- پانچر ۳ میلی متری
- شیکر

روش انجام تست

قبل از انجام تست:

- تمام مواد و نمونه ها را به دمای اتاق (۲۵-۲۰ درجه سانتیگراد) برسانید.
- برای تهیه محلول شستشوی قابل مصرف، یک حجم محلول شستشوی غلیظ (20x) را با ۱۹ حجم آب مقطر رقیق نمایید.

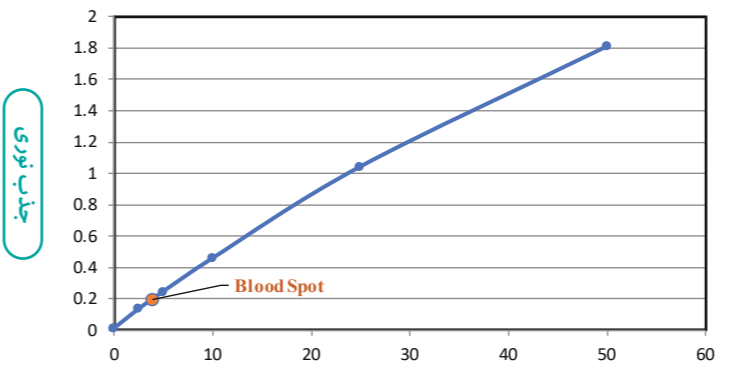
مراحل انجام تست:

۱. با پانچر مخصوص دایره هایی به قطر ۳ میلی متر از لکه های خشک شده خون استانداردها، کنترلها و نوزادان جدا نموده و در چاهک مربوطه بیاندازید. سپس به هر چاهک ۱۰۰ میکرولیتر بافر حلال خون اضافه نموده و پلیت را روی میز تکان دهید تا محتویات آن به خوبی مخلوط شوند.
۲. روی چاهکها را با برجسب مخصوص پوشانده و ۱۲۰ دقیقه در دمای اتاق (روی شیکر) یا ۱۵ ساعت در دمای ۴ درجه سانتیگراد، قرار دهید.
۳. چاهکها را ۶ بار با ۳۵۰ میکرولیتر محلول شستشو بشویید.
۴. به هر چاهک ۵۰ میکرولیتر محلول آزیتم کونزوگه اضافه نمایید. به مدت یک ساعت در دمای اتاق (روی شیکر) قرار دهید.
۵. چاهکها را ۶ بار با ۳۵۰ میکرولیتر محلول شستشو بشویید.
۶. به هر چاهک ۱۰۰ میکرولیتر محلول رنگ زا اضافه نمایید و پلیت را به مدت ۱۵ دقیقه در دمای اتاق قرار دهید.
۷. به هر چاهک ۱۰۰ میکرولیتر محلول متوقف کننده اضافه نمایید و بعد از مخلوط کردن به مدت ۱۵ ثانیه، میزان جذب نوری را در طول موج ۴۵۰ نانومتر با دیفرانسیل ۶۳۰ نانومتر، حداکثر تا ۱۵ دقیقه بعد از افزودن محلول متوقف کننده، بخوانید.

محاسبه نتایج

غلظت TSH نمونه‌ها با استفاده از منحنی استاندارد (رسم به‌صورت دستی یا دستگاه الیزا ریدر) تعیین می‌گردد. در این منحنی جذب نوری استانداردها را در طول موج ۴۵۰ نانومتر بر روی محور عمودی (Y) و غلظت آن‌ها را بر حسب $\mu\text{IU/ml}$ بر روی محور افقی (X) مشخص کنید و بر اساس آن منحنی را رسم نمایید. با استفاده از منحنی ترسیم شده و جذب نوری بدست آمده از نمونه، غلظت TSH آن قابل محاسبه می‌باشد. جدول و نمودار زیر به عنوان مثال ارائه شده است.

نمونه	جذب نوری	میانگین جذب نوری	غلظت TSH ($\mu\text{IU/ml}$)	
			SD	%CV
استاندارد A	۰/۰۵۲	۰/۰۵۳	۰/۱۸	۷/۴۲
	۰/۰۵۴			
استاندارد B	۰/۱۳۴	۰/۱۳۷	۰/۳۴	۶/۱۶
	۰/۱۴۰			
استاندارد C	۰/۲۵۶	۰/۲۴۸	۱/۵۲	۱۰/۹۲
	۰/۲۴۱			
استاندارد D	۰/۴۶۱	۰/۴۶۰	۱/۵۵	۱۱/۱۵
	۰/۴۶۰			
استاندارد E	۱/۰۴۵	۱/۰۵۲	۱/۰۵۹	۱/۰۶۲
	۱/۰۵۹			
استاندارد F	۱/۸۸۳	۱/۸۱	۱/۸۲	۱۱/۱۵
	۱/۷۳۳			
کنترل پایین	۰/۲۴۰	-		
کنترل بالا	۰/۴۹۲	-		
لکه خون	۰/۱۹۵	-		

غلظت TSH ($\mu\text{IU/ml}$)

کنترل کیفی

تست در صورتی تأیید می‌گردد که:

- جذب نوری استاندارد صفر کمتر از ۰/۰۹ باشد.
- جذب نوری استاندارد آخر بیش از ۱/۲ باشد.
- خوانش کنترل‌های پایین و بالای کیت در محدوده مورد قبول باشد.
- توصیه می‌گردد جهت حصول اطمینان از نتایج کیت، علاوه بر کنترل‌های ارائه شده در کیت، به صورت دوره‌ای از کنترل‌های دقت و صحت تجاری نیز استفاده گردد. بدیهی است نتایج بدست آمده بایستی در محدوده مورد قبول قرائت گردد.

تداخل‌ها و محدودیت‌ها

جهت بررسی اختصاصیت آنتی بادی به کار رفته در این کیت، اثر تداخلی آنالیت‌های هورمونی FSH (500 mIU/ml)، LH (500 mIU/ml) و HCG (20000 mIU/ml) بررسی گردید. نتایج در جدول زیر آمده است.

ماده افزوده شده	درصد تداخل (Cross-reactivity)
FSH	<۰/۱
LH	<۰/۱
hCG	<۰/۱

- اثر تداخلی بیلی روبین (تا 20 mg/dl)، هموگلوبین (تا 500 mg/dl)، تری‌گلیسیرید (تا 3000 mg/dl) و فاکتورهای روماتوئید (تا 3250 IU/ml) در سرم کمتر از ۵٪ می‌باشد.
- در این کیت برای نمونه‌های رقیق نشده تا غلظت (تا $500 \mu\text{IU/ml}$) اثر هوک دیده نشد.

- نمونه سرم یا پلاسمای افرادی که سابقه درمان یا تشخیص بیماری با مواد حاوی آنتی‌بادی مونوکلنال موش داشته‌اند، می‌تواند حاوی آنتی بادی‌های انسانی ضد موش (HAMA) باشد. با توجه به غلظت آنتی‌بادی و مواد بازدارنده مورد استفاده در این کیت، واکنش‌های تداخلی غیر اختصاصی به حداقل رسیده و تا کنون واکنش مثبت کاذب مشاهده نشده است.
- محدوده قابل اندازه‌گیری غلظت TSH با این کیت، $0.2 - 50 \mu\text{IU/ml}$ می‌باشد.

مقادیر طبیعی

با استفاده از ۶۹۸ لکه خون تام بدست آمده از نوزادان استانهای مختلف کشور مقادیر طبیعی TSH تعیین گردید. در بررسی های انجام شده غلظت TSH نوزادان با ۹۶٪ حدود اطمینان (۹۶٪ CI) کمتر از $5 \mu\text{IU/ml}$ با میانگین $1/8 \mu\text{IU/ml}$ و انحراف معیار ۱/۶ بدست آمد.

بر اساس دستورالعمل کشوری حد تمایز (Cut Off) آزمون غربالگری TSH برای نمونه های تهیه شده روی کاغذ فیلتر تا پایان هفته اول تولد، $5 \mu\text{IU/ml}$ و بعد از آن $4 \mu\text{IU/ml}$ می‌باشد. نوزادانی که میزان TSH آنها بیش از حد تمایز کشوری باشد جهت آزمایشهای تاییدی فراخوان می‌شوند. میزان متوسط فراخوان در استانهای مختلف کشور ۵-۳ درصد است.^(۹،۱۰) تایید تشخیص هیپوتیروئیدی نوزادان فوق پس از انجام آزمایشهای T4، TSH، Free T4، T3 uptake بر روی سرم انجام می‌گردد.^(۶) قابل ذکر است غلظت TSH سرمی نوزادان با در نظر گرفتن میانگین هماتوکریت (۵۵ درصد)، ۲/۲ برابر TSH خون تام می‌باشد.^(۱۱) توصیه می‌شود مراکز غربالگری برای تفسیر نتایج خود با در نظر گرفتن شرایط نوزاد (سن، وزن تولد، دو قلو یا چند قلو بودن و...) طبق دستورالعمل کشوری عمل نمایند.^(۸)

ویژگی‌های اختصاصی کیت

۱. **حساسیت:** حداقل غلظت قابل اندازه گیری TSH که از نمونه فاقد آنالیت قابل تمایز باشد را حساسیت گویند. این مقدار که بر اساس میانگین غلظت استاندارد صفر بعلاوه دو برابر انحراف معیار محاسبه گردیده است (بدست آمده از ۱۰ تست)، $0.2 \mu\text{IU/ml}$ می‌باشد.
۲. **صحت:** به منظور بررسی صحت جواب کیت TSH نوزادان، نتایج بدست آمده با این کیت به دو روش ارزیابی گردید:

مقایسه با روش مرجع با استفاده از لکه خون تام نوزادان،

غلظت TSH، ۶۹۸ لکه خون تام بدست آمده از نوزادان با کیت دیازبست و روش ایمونوآنزیماتیک (EIA) اندازه‌گیری شد. نتایج بدست‌آمده از مقایسه دو روش ضریب همبستگی خطی (r) ۰/۹۸ را نشان می‌دهد. غلظت نمونه‌ها با کیت دیازبست بین $0.6 \mu\text{IU/ml}$ تا $16/4$ و با روش مرجع بین $0.1 \mu\text{IU/ml}$ تا $16/3$ بود. نتایج مقایسه دو روش به شرح زیر است:

Slope	Intercept	غلظت نمونه‌ها ($\mu\text{IU/ml}$)	تعداد نمونه	روش
۱/۰۲	-۰/۰۵۶	۰/۱-۱۷	۶۹۸	Passing/Bablok
۱/۰۱	-۰/۰۳۷	۰/۱-۱۷	۶۹۸	Linear Regression

مقایسه با روش مرجع با استفاده از سرم:

غلظت TSH، ۲۰۰ لکه خون تام بدست آمده از نوزادان با کیت دیازبست و روش Enzyme linked Fluorescent Assay (ELFA) اندازه‌گیری شد. نتایج بدست آمده از مقایسه دو روش ضریب همبستگی خطی (r) ۰/۹۹ را نشان می‌دهد. غلظت نمونه‌ها با کیت دیازبست بین $0.49 \mu\text{IU/ml}$ تا $21/96$ و با روش مرجع بین $0.54 \mu\text{IU/ml}$ تا $22/64$ بود. نتایج مقایسه دو روش به شرح زیر است:

Slope	Intercept	غلظت نمونه‌ها ($\mu\text{IU/ml}$)	تعداد نمونه	روش
۱/۰۳	۰/۰۳۷	۰/۴-۲۳	۲۰۰	Passing/Bablok
۱/۰۶	-۰/۲۵۰	۰/۴-۲۳	۲۰۰	Linear Regression

۳. **دقت:** شاخص دقت این کیت بر مبنای استاندارد CLSI (EP5-A2)^(۱۲) ارزیابی گردیده است. بدین منظور میزان TSH ۳ نمونه با غلظت‌های مختلف اندازه‌گیری و انحراف معیار و ضریب تغییرات محاسبه گردید که در جدول زیر آمده است:

شماره نمونه	تعداد سنجش	میانگین غلظت ($\mu\text{IU/ml}$)	Within Run		Total	
			SD	%CV	SD	%CV
۱	۶۰	۲/۴۶	۰/۱۸	۷/۴۲	۰/۱۹	۷/۷۴
۲	۶۰	۵/۵۲	۰/۳۴	۶/۱۶	۰/۳۴	۶/۲۵
۳	۶۰	۱۳/۹۰	۱/۵۲	۱۰/۹۲	۱/۵۵	۱۱/۱۵

۴. **خطی بودن:** به منظور بررسی صحت اندازه‌گیری نمونه‌های با غلظت بالای ULQ (upper limit of quantitation) تست خطی بودن این کیت بر مبنای استاندارد CLSI (EP34)^(۱۳) انجام گردید. بدین منظور نمونه خون سیرترانه با غلظت $46/06 \mu\text{IU/ml}$ با نمونه خون سیرترانه با غلظت $0.46 \mu\text{IU/ml}$ به صورت متوالی رقیق شد و روی کاغذ ۹۰۳ نمونه گذاری شد. سپس غلظت‌ها با کیت Neonatal TSH اندازه‌گیری گردید. درصد ریکاوری رقت که شاخص میزان دقت رقت‌گیری می‌باشد، طبق فرمول زیر محاسبه گردید:

$$100 \times \text{غلظت اندازه‌گیری شده } (\mu\text{IU/ml})$$

$$\text{غلظت مورد انتظار } (\mu\text{IU/ml})$$

(محدوده درصد ریکاوری بدست آمده بین ۹۷ تا ۱۱۵/۸ است)

% ریکاوری	غلظت اندازه‌گیری شده ($\mu\text{IU/ml}$)	غلظت مورد انتظار ($\mu\text{IU/ml}$)	رقت
۹۹/۴	۲۴/۴۴	۲۳/۰۳	۱:۲
۱۰۳	۱۲/۰۶	۱۱/۷۴	۱:۴
۹۷	۵/۸۲	۶/۱۰	۱:۸
۱۱۵/۸	۳/۵۲	۳/۲۸	۱:۱۶

منابع

1. Roelfsema F, Veldhuis J.D. Thyrotropin Secretion Patterns in Health and Disease. Endocrine Reviews, April 10, 2013.
2. Nikrodhanond A. A. and et.al. Dominant role of thyrotropin-releasing hormone in the hypothalamic-pituitary-thyroid axis. The American Society for Biochemistry and Molecular Biology, December 8, 2005.
3. Kim HY., Mohan S. Role and Mechanisms of Actions of Thyroid Hormone on the Skeletal Development. Bone Research.2: 146-61, 2013.
4. Rastogi M.V, LaFranchi S. H. Congenital hypothyroidism. Orphanet Journal of Rare Diseases. 5:17, 2010.
5. Dussault J.H. The Anecdotal history of screening for congenital hypothyroidism. The journal of clinical endocrinology & Metabolism. 84:12, 1999.
6. وزارت بهداشت، درمان و آموزش کشور، غربالگری کشوری نوزادان، برنامه کشوری غربالگری بیماری کم کاری تیروئید نوزادان: دستورالعمل ویژه پزشکان.
7. National Committee for Clinical Laboratory Standards. Evaluation of Stability of *In Vitro* Diagnostic Reagents; Approved Guideline – First Edition NCCLS Document EP25-A. 2009.
8. دکتر شهین پاراحمدی، دکتر نسرین آژنگ. وزارت بهداشت، درمان و آموزش کشور، غربالگری کشوری نوزادان، برنامه کشوری غربالگری بیماری کم کاری تیروئید نوزادان: دستورالعمل ویژه بهوزر و مراقب سلامت، ۱۳۹۵
9. National Committee for Clinical Laboratory Standards. Blood Collection on Filter Paper for Newborn Screening Programs; Approved Standard—Fourth Edition. NCCLS document LA4-A4, 2003.
10. Najafian B, et al. Neonatal screening for congenital hypothyroidism in a university hospital in Tehran, Iran. J Compr Ped. 7:2, 2016.
11. Jopling J., et al. Reference ranges for hematocrit and blood hemoglobin concentration during the neonatal period: data from a multihospital health care system. Pediatrics.123, 2009.
12. National Committee for Clinical Laboratory Standards. Evaluation of Precision Performance of Quantitative Measurement Methods; Approved Guideline. Second Edition. NCCLS DocumentEP5-A2. 2004.
13. National Committee for Clinical Laboratory Standards. Establishing and Verifying an Extended Measuring Interval Through Specimen Dilution and Spiking. First Edition. EP34. 2018.